

Stockholm 2015-03-10

Regeringskansliet

[johanna.e.jansson@regeringskansliet.se](mailto: johanna.e.jansson@regeringskansliet.se)

[Leif.frenell@regeringskansliet.se](mailto: Leif.frenell@regeringskansliet.se)

[lisa.erkander@regeringskansliet.se](mailto: lisa.erkander@regeringskansliet.se)

Lika Unikas synpunkter på Sveriges nationella reformprogram (NRP) 2015

Lika Unika är en svensk federation som vill öka respekten för mänskliga rättigheter i svensk politik, att alla ska få delta och bidra i samhället. Lika Unika verkar för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, framförallt utifrån syn, hörsel- och rörelseperspektiv. Lika Unika bildades i december 2009.

Våra medlemsförbund är:

Förbundet för Sveriges Dövblinda (FSDB),

Hörselskadades Riksförbund (HRF),

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU),

Neuroförbundet

Sveriges Dövas Riksförbund (SDR)

Synskadades Riksförbund (SRF)

För Lika Unika

Lotta Göller

Federationssekreterare

Kontaktuppgifter Lika Unika:

Handläggare: Peter Andersson Lika Unika

Telefon: 070-768 27 86, e-post: [peter.andersson@likaunika.org](mailto: peter.andersson@likaunika.org)

E-post: [info@likaunika.org](mailto: info@likaunika.org)

A. Inledande kommentarer

Lika Unika hade möjlighet att vid regeringskansliets informations- och samrådsmöte den 18 februari 2015 framföra synpunkter inför regeringskansliets arbete med det nationella reformprogrammet. Vi tar här tillfället att också ge några skriftliga kommentarer och synpunkter som utifrån våra perspektiv och våra medlemsgruppers behov är angelägna att beakta i programarbetet.

Vår utgångspunkt är den konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som Sverige ratificerade år 2008 och som också EU har ställt sig bakom, den första konvention där EU blev part när det gäller konventioner om mänskliga rättigheter. Konventionens syfte är att *"främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning."*

Att såväl Sverige som EU har åtagit sig att förverkliga konventionen ställer också krav på politiken, inte minst på de områden som omfattas av den nationella strategin inom ramen för EU 2020.

Vi är positiva till de tre prioriteringar som ligger till grund för EU 2020 om smart tillväxt, hållbar tillväxt och tillväxt för alla. Lika Unika vill här framhålla att konventionen innebär att de undertecknande staterna *"betonar betydelsen av att integrera frågor om funktionshinder som en väsentlig del i relevanta strategier för hållbar utveckling"*. EU 2020 med dess fokus på hållbar tillväxt och inte minst på arbetsmarknaden är med våra ögon sett en sådan strategi som måste innehålla såväl analyser av samhällsproblem som vara offensiv i de konkreta förslagen utifrån ett funktionshinderperspektiv.

B. Lika Unikas synpunkter på Sveriges nationella reformprogram

2. Makroekonomisk situation och scenario

En grundlig analys av problem är en förutsättning för att träffa rätt i de åtgärder som sätts in. Som vi i det följande lyfter fram så är arbetslösheten oacceptabelt hög hos personer med funktionsnedsättning, ett förhållande som inte förefaller förändras med skiftande konjunkturer. Då personer med funktionsnedsättning utgör en fjärdedel av de inskrivna vid Arbetsförmedlingen är kunskaper och analyser av arbetslöshetens orsaker av avgörande betydelse om politiken ska bli slagkraftig och "hel".

I sin återrapportering om funktionshinderpolitiken till regeringen 2013 angav Arbetsförmedlingen att *"antal personer med funktionsnedsättning som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen har ökat snabbare än de någonsin gjort i svensk arbetsmarknadshistoria"*. Därtill kunde förmedlingen berätta att tiderna utan arbete för personer med funktionsnedsättning blir allt längre.

Myndigheten angav tre orsaker till ökningen: Konsekvenserna av finanskrisen 2008-2009 i form av kraftfulla rationaliseringar och nedskärningar. På grund av dessa

tvingades inte minst personer med funktionsnedsättning lämna sina arbeten. Den andra orsaken handlade om överföringen av ett stort antal personer från Försäkringskassan till Arbetsförmedlingen. Den tredje orsaken förklarades med mer grundliga rutiner för kartläggning av arbetssökande inom förmedlingen.

Lika Unika menar att det här är en verklighetsbeskrivning som borde vara en viktig utgångspunkt för det svenska reformprogrammet inom EU 2020 om strategin på allvar ska kunna bidra till hållbar tillväxt som innefattar alla som vill och kan arbeta.

3. Genomförande av de landspecifika rekommendationerna 2013

I rådsbeslutets punkt fyra rekommenderas Sverige att *"Förstärka ansträngningarna för att förbättra integrationen på arbetsmarknaden för lågutbildade ungdomar och personer med invandrabakgrund..."*

Vi menar mot bakgrund av de samlade synpunkter vi för fram i denna skrivelse att rådets rekommendationer är angelägna men vill samtidigt framhålla vikten av funktionshinderperspektivet.

3.3. Rekommendation rörande effektiviteten på bostadsmarknaden

Från Lika Unikans sida har vi inte några synpunkter på frågan om effektivitet på bostadsmarknaden i sig. Däremot inrymmer redovisningen ett par punkter där vi har allvarliga invändningar mot de politiska besluts som ligger bakom förändringarna i reglerna. Vår utgångspunkt är att den samlade politiken måste vara inriktad på att öka delaktigheten och göra samhället mer tillgängligt. Under avsnittet nämns förändringar i plan- och bygglagen (sid 17) och under rubriken "En enklare planprocess" anges en punkt om begränsningar för kommunerna att sätta ambitiösare krav bland annat när det gäller tillgänglighet.

Åtgärderna bryter mot viktiga ambitioner att öka tillgängligheten och riskerar i stället försämra för många och försämra möjligheter till delaktighet i samhället för alla. Det gäller dels när krav på tillgänglighet lyfts bort för vissa bostäder och dels det olyckliga i att staten förbjuder kommuner att ha en mer ambitiös takt i omställningen av samhället till ökad tillgänglighet.

3.4 Rekommendationer rörande åtgärder för att förbättra deltagandet på arbetsmarknaden bland unga och andra utsatta grupper.

Se nedan, där vi utvecklar våra synpunkter på arbetsmarknadsområdet. Den befintliga texten om funktionshinderperspektivet i gällande reformprogram har en alltför snäv ingång när anställningar inom Samhall blir utgångspunkten.

Vi menar att ett rejält perspektivskifte måste till där människors kompetens ses och tas tillvara. Arbetsmarknadspolitikerna behöver här breddas för att såväl de som står längst från arbetsmarknaden och behöver mycket stöd och de som idag stängs ute trots kompetens och kapacitet ska få rätt till ett arbete och en egen försörjning.

4. Framsteg mot målen i Europa 2020-strategin

4.1 Sysselsättningsmålet

I regeringsförklaringen den 3 oktober 2014 angav statsministern ett övergripande och mycket angeläget mål för sysselsättningen: Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så mycket att Sverige når lägst arbetslöshet i EU år 2020.

Ska det målet kunna uppnås så behövs en skarp jobbpolitik som både stimulerar tillväxt, utveckling och framväxten av nya jobb och som genom en aktiv arbetsmarknadspolitik rustar människor inför framtidens insatser i arbetslivet. En förutsättning för att nå målet är också att politiken uppmärksammar de områden där bristerna är som störst idag.

Cirka 16 procent av befolkningen i åldrarna 16 till 64 år uppger att man har en funktionsnedsättning, vilket motsvarar ungefär en miljon människor. Myndigheten för delaktighet redovisar i rapporten Hur är läget från maj 2014 att 28 procent av alla inskrivna på Arbetsförmedlingen har en funktionsnedsättning, vilket är en ökning från 2013 från 26 procent.

Det är således perspektiv som berör väldigt många människor i Sverige. Behovet av ett större fokus på funktionshinderperspektivet i jobbpolitiken blir tydligt när man i samma rapport läser att sysselsättningsgraden år 2013 för personer med funktionsnedsättning var 55 procent. Det kan jämföras med 79 procent för övrig befolkning.

I reformprogrammet behandlas funktionshinderperspektivet alltför begränsat och trots att var fjärde arbetslös hos Arbetsförmedlingen berörs så saknas perspektivet helt under detta kapitel. Vi ser en rad viktiga perspektiv som borde beaktas utifrån behovet av en skarpare politik för jobben.

Läget på arbetsmarknaden för de grupperna leder tveklöst till slutsatsen att sysselsättningsmålet inte kommer att nås om inte politiken har ett tydligt funktionshinderperspektiv. Samtidigt är det ett åtagande som Sverige har i och med att vi har ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) där konventionsstaterna erkänner rätten till arbete för personer med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra.

Vikten av att förändra synen på personer med funktionsnedsättning

En förutsättning för att nå framgång i arbetet är att synen på människor med funktionsnedsättning förändras. Grunden för den angelägna förändringen av värderingar lades redan år 2000 i propositionen 1999/2000:79 "Från patient till medborgare". Den förändrade synen har blivit ännu mer angelägen efter FN-konventionens tillkomst och utifrån den svenska strategin för funktionshinderpolitiken.

Att detta värderingsskifte är angeläget visar också den diskriminering som möter personer med funktionsnedsättning på dagens arbetsmarknad. I "Hur är läget 2013" redovisade dåvarande Handisam att 16 procent av personer med

funktionsnedsättning har mött negativa attityder hos arbetsgivare på grund av funktionsnedsättningen.

När myndighetens undersökningspanel "Rivkraft" ställde frågor om arbetsmarknaden våren 2014 svarade 4 av 10 att man hade känt sig diskriminerade när de sökt arbete. Hälften av de tillfrågade upplevde att de hade blivit bortsorterade på grund av sin funktionsnedsättning.

Lika Unika menar att det därför är angeläget att i reformprogrammet ange vikten av att motverka diskrimineringen också utifrån diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.

Arbetsförmåga i stället för nedsatt arbetsförmåga

Den svenska arbetsmarknadspolitiken har sedan länge ett fokus på "nedsatt arbetsförmåga". Det är ett begrepp som kanske har använts med goda avsikter men som tvärtom riskerar att stämpla människor negativt. Det är också ett märkligt begrepp då förmågan att göra insatser i arbetslivet påverkas av annat, som exempelvis hur hjälpmedelsförsörjningen fungerar.

I ett avsnitt om utvecklingen internationellt när det gäller arbetsmarknad och personer med funktionsnedsättning skriver Funkautredningen i betänkandet "Sänkta trösklar- högt i tak":

"Det har skett ett perspektivskifte när det gäller begreppet arbetsförmåga, där flera länder har gått ifrån att bedöma oförmåga till att i stället fokusera på individens resurser. Detta synsätt bör enligt utredningens mening öka förutsättningarna för ett lyckosamt matchningsarbete.

Arbetsförmedlingen såväl som det politiska systemet bör fasa ut begreppet "nedsatt" arbetsförmåga och precis som andra länder nu gör, flytta fokus till att se möjligheter hos människor i stället.

Här borde också den svenska politiken kunna inspireras av Norge. I Funkautredningens betänkande 2012:92, "Arbetshjälpmedel och försäkringsskydd för arbete på lika villkor" skriver man:

Att enbart fokusera på individens förutsättningar ger en skev bild av hur möjligheter till arbete kan skapas, och begränsar även förståelsen för i vilka avseenden förändringar kan behöva vidtas.

Utredningen pekar också på den norska jobbstrategin som exempel på en mer relevant beskrivning av hinder för personer med funktionsnedsättning att få jobb. Diskrimineringsbarriären, kostnadsbarriären, produktivitetsbarriären och informations- och attitydbarriären ses där som fyra yttre faktorer som måste undanröjas för att skapa bättre förutsättningar för jobb. Med ett sådant synsätt blir inte problemen i huvudsak kopplade till den enskildes eventuella funktionsnedsättning utan till yttre hinder för jobb.

Vid sidan av att ha en mer positiv syn på människors förmågor behöver arbetsmarknadspolitiken förstärkas på en rad områden om sysselsättningsmålet ska

kunna nås och sysselsättningsgraden hos personer med funktionsnedsättning ska kunna förbättras.

Kodningen – en alltför långdragen procedur

Förutsättningen för att en arbetssökande med funktionsnedsättning ska erbjudas det stöd som krävs för att få ett jobb är idag att man har fått en kod för sin funktionsnedsättning. Arbetsförmedlingen har satt mål om att den genomsnittliga tiden från att man blir aktualiserad på förmedlingen till att en funktionsnedsättning är registrerad ska minska med ca 10 dagar per år under perioden 2011–2016.

När Arbetsförmedlingen våren 2014 redovisar sitt arbete noterar man att tiden från inskrivning till att en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är identifierad och registrerad har kortats med 12 dagar. Att målet därmed har uppnåtts innebär inte att man kan vara nöjd. Det tar fortfarande orimligt lång tid att få sin kod och därmed få förmedlingens stöd.

För inrikes födda tar det fortfarande 224 dagar att få en kod och därmed ett "kvitto" på att man har rätt till Arbetsförmedlingens stöd. För en person med funktionsnedsättning som är utrikes född är läget ännu värre. Den genomsnittliga tiden från att man är inskriven vid förmedlingen till kod redovisas där till 356 dagar.

Människors vilja att arbeta måste tas tillvara utan den orimliga väntan som idag drabbar många personer med funktionsnedsättning som vill och kan arbeta.

Funktionshinderperspektiv i översynen av Arbetsförmedlingen

Trots att en fjärdedel av de inskrivna vid Arbetsförmedlingen har en funktionsnedsättning så hade den utredning som tillsattes och sen lades ner av den nya regeringen inga direktiv att i sin översyn av förmedlingsverksamheten specifikt beakta funktionshinderperspektiv. Det är verkligen nödvändigt och också något som föreslogs till regeringen av Myndigheten för delaktighet våren 2014. Arbetsförmedlingen måste ha kompetenser och arbetssätt som gör att personer med funktionsnedsättning får stöd utifrån sina behov. Oavsett om översynen fortsätter eller om förmedlingens verksamhet ses över i annan form måste detta finnas med i arbetet från början.

Offentliga arbetsgivare som förebilder och "banbrytare"

En viktig framgångsväg för jobb till personer med funktionsnedsättning vore om offentliga arbetsgivare som statens myndigheter, kommuner och landsting blir verkliga förebilder att anställa personer med funktionsnedsättning. Så är det inte idag. I en rapport från Handisam år 2011 beskrevs exempelvis att

Av de myndigheter som nyanställde under 2010 var det 14 procent som anställde en eller flera personer med funktionsnedsättning och behov av anpassning från arbetsgivarens sida.

Staten bör mot den bakgrunden initiera en diskussion med företrädare för offentliga arbetsgivare om förverkligande av FN-konventionen och sätta målet att bli föredömen på det här området.

En central punkt som följer av ratificeringen av FN-konventionen om

rättigheter för personer med funktionsnedsättning är att det offentliga Sverige enligt konventionens artikel 27 g har förpliktat sig att "anställa personer med funktionsnedsättning i den offentliga sektorn".

Offentlig upphandling som offensivt verktyg

Enligt Konkurrensverket görs offentliga upphandlingar i Sverige till ett uppskattat värde av 450-535 miljarder kronor per år. Det ligger en betydande ekonomisk makt i detta och innebär om det används offensivt att samhället har ett verktyg att påverka. Stat, kommun och landsting bör därför i upphandlingar ställa grundläggande krav utifrån ett mångfalds- och funktionshinderperspektiv. Det kan exempelvis vara att leverantörerna har tillgängliga arbetsplatser och/eller en viss andel anställda med funktionsnedsättning.

4.2 Utbildningsmålet

I skolresultaten framgår att elever med en funktionsnedsättning i mindre grad än andra går vidare till högre studier. I gruppen 23 till 29 åriga elever har 32 procent av elever med funktionsnedsättning en eftergymnasial utbildning. För övriga unga är det 43 procent.

Elever med funktionsnedsättning framhåller ofta att skolsituationen är jobbig vilket påverkar resultatet. De eleverna är mindre nöjda med sin utbildning, utsätts för större grad av mobbing och är mer otrygga. Många elever möter oförståelse och okunskap om funktionsnedsättningar och om hur skolan ska klara sitt uppdrag att kompensera eleverna på ett bra sätt. Riktigt illavarslande är de uppgifter som framkommer i rapporten "Barn äger". I djupintervjuer med barn och föräldrar berättas att en del elever med funktionsnedsättning tvingas till långtidssjukskrivningar på grund av situationen i skolan och därmed missar undervisningen.

Den svenska skolan klarar i dag inte av att möta alla elevers behov under skoltiden. Det handlar om en skola med bristande tillgänglighet, såväl den fysiska miljön som tillgänglighet när det gäller pedagogiska hjälpmedel och utbildningsplattformar. Läromedel är en central del av undervisningen. Trots det drabbas alltför många elever med funktionsnedsättning av brister i de specialanpassade hjälpmedel som måste finnas för att man ska klara skolan.

Det handlar om att det stöd som elever ibland behöver inte finns på plats. Därmed ges elever med funktionsnedsättning som har behov av särskilt stöd inte likvärdiga förutsättningar jämfört med andra. Många elever och föräldrar upplever att man får ta strid för det stöd man har rätt till eller att det tar lång tid att få det. När Skolinspektionen granskar skolans stöd till elever med särskilda behov framkommer att 70 procent av de granskade grundskolorna inte lever upp till skollagens krav. Motsvarande siffra för gymnasieskolan är 82 procent.

Skolan har idag ett fokus där svårigheter läggs på den enskilde eleven i stället för att uppmärksamma brister i omgivningen. Diagnoser och medicinska bedömningar blir ofta viktigare än att skolan arbetar med hur man möter elever med exempelvis en funktionsnedsättning.

När FN granskade den svenska funktionshinderpolitiken och gav rekommendationer våren 2014 var kritiken skarp på utbildningsområdet. Det handlade bland annat om bristen på särskilt stöd och om att elever vägras välja den skola man önskar med hänvisning till ekonomiska och organisatoriska skäl. FN-kommittén pekade också på att Sverige brister i implementeringen av FN-konventionen när det kommunala självstyret gör att läget ser väldigt olika ut i landets kommuner. Det gäller också på skolområdet.

Lika Unika menar att Sveriges insatser på utbildningsområdet och arbetet med att möta de stora problemen när elever inte klarar undervisningen inte kan bli framgångsrika utan ett funktionshinderperspektiv. Det behövs helt enkelt därför att utmaningarna för skolan är särskilt stora i de elevgrupperna.

4.3 Målet för ökad social delaktighet

Reformprogrammet 2014 berör ytterst ytligt det viktiga folkhälsoarbetet. Höga ambitioner om tillväxt och arbete förhindras av ohälsan i ett samhälle. Därför är det angeläget att det området också avhandlas i det reviderade programmet.

I Regeringsförklaringen hösten 2014 skrev regeringen: "En kommission för jämlik hälsa tillsätts. Arbetet för att förbättra folkhälsan stärks bland annat genom en tydligare ansvarsfördelning och bättre uppföljning. Regeringens mål är att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation".

I rapporten Hur är läget 2014 visar Myndigheten för delaktighet några fakta om folkhälsoområdet:

- Det är tio gånger vanligare att personer med funktionsnedsättning upplever sin hälsa som dålig, 20 procent jämfört med 2 procent bland övriga.
- 29 procent av personer med funktionsnedsättning saknar kontantmarginal, jämfört med 17 procent bland övrig befolkning.
- Det är mer än dubbelt så vanligt att personer med funktionsnedsättning har en stillasittande fritid jämfört med övrig befolkning.
- 21 procent av personer med funktionsnedsättning har ingen nära vän, jämfört med 12 procent bland övriga.
- Många kommuner efterlyser riktlinjer och vägledning inom området folkhälsa och funktionsnedsättning.

Lika Unika menar att det mot den bakgrunden är angeläget att funktionshinderperspektiven tydligt måste finnas i folkhälsoarbetet och att ambitioner på det området också anges i Sveriges nationella reformprogram.

6. Institutionella frågor och deltagande av berörda parter

Det nuvarande reformprogrammet anger under punkten samråd med intresseorganisationer att exempelvis regeringens Funktionshindersdelegation finns och har samråd med funktionshinderrörelsen. Det stämmer och utöver det finns bland andra Lika Unika med i samråd i ett antal strategiska myndigheters samråd. Med våra perspektiv på reformprogrammet ser vi ett behov av en ytterligare punkt som passar in under ovanstående rubrik.

Den 4 december 2008 beslutade den svenska regeringen att ratificera FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, CRPD, som sedan för Sveriges del trädde i kraft den 14 januari 2009. Konventionen syftar till att främja, skydda och säkerställa mänskliga rättigheter i medlemsstaterna.

I konventionens artikel 33 behandlas det nationella genomförandet och övervakningen av konventionen. En angelägen funktion är enligt artikel 33, punkt 2 att staterna upprättar en oberoende mekanism för att främja, skydda och övervaka arbetet med att förverkliga konventionen. FN-systemet har genom de så kallade Parisprinciperna satt upp några utgångspunkter för hur staterna bör bygga upp dessa institutioner.

Frågan har beretts under lång tid i Sverige. Två statliga utredningar har tagit upp frågan, SOU 2010:70 Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter och SOU 2011:29 Samlat, genomtänkt och uthålligt. I anslutning till dessa har ett brett remissarbete genomförts med civilsamhället som gett förslagen sitt fulla stöd. Därefter har frågan beretts i regeringskansliet men något konkret förslag har ännu inte presenterats.

I budgetpropositionen för 2015 skriver den ny tillträdde regeringen om arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige under UO 1, Rikets styrelse. Här anger regeringen att *"en viktig fråga att belysa är hur en självständig granskning av efterlevnaden av mänskliga rättigheter kan säkras."*

Lika Unika menar att det är hög tid att stärka arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige. I det arbetet är en oberoende MR-institution en central och drivande motor som behöver komma på plats omgående. Det är samtidigt grundläggande i om det svenska reformprogrammet ska kunna genomföras med kraft.

C. Lika Unikas arbete för mänskliga rättigheter i Sverige

Med utgångspunkt från FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning arbetar Lika Unika med ett aktivt påverkans- och opinionsbildningsarbete. Vi vill med det arbetet bidra till en ökad respekt för mänskliga rättigheter i svensk politik. Vi vill också driva på för att ett verkligt paradigmskifte sker i den svenska funktionshinderspolitiken som innebär ett perspektivskifte i samhället, från nuvarande patient- och medicinperspektiv till ett medborgar- och rättighetsperspektiv för personer med funktionsnedsättningar.

Innevarande verksamhetsår arbetar vi utifrån tre övergripande mål:

1. Lika Unika ska verka för att politiska beslutsfattare ska utgå från FN-konventionen rättigheter för personer med funktionsnedsättning vid sina politiska beslut.
2. Vi ska påverka de politiska partierna och politiska församlingarna att göra ställningstaganden med utgångspunkt från Lika Unikas långsiktiga och rättvisepolitiska plattform.
3. Att verka för att en oberoende MR-institution för mänskliga rättigheter, som främjar ett tydligt funktionshinderperspektiv, kommer till stånd i Sverige.

Vi är efter fem år en etablerad paraplyorganisation för sex medlemsförbund. Lika Unika driver sitt påverkansarbete bland annat i de samråd som vi deltar i. Vi finns exempelvis med i regeringens funktionshindersdelegation och i prioriterade samråd hos vissa strategiska myndigheter, som Myndigheten för delaktighets funktionshindersråd.

Vid sidan av samråd är direkta kontakter med beslutsfattare på främst nationell nivå viktiga för oss. Men intet minst mot bakgrund av de stora skillnader mellan landets kommuner i att implementera konventionen så gör vi en del opinionsbildningsinsatser riktade mot lokala beslutsfattare.

Ett starkt fokus för oss har det senaste året varit att bidra med våra perspektiv när FNs kommitté har granskat Sveriges arbete med FN-konventionen. Vid sidan av skriftliga dokument till FN har Lika Unika också medverkat på plats i Geneve vid två tillfällen och bland annat tillsammans med Handikappförbunden genomfört seminarier för kommittén. Efter att FN:s rekommendationer har kommit (april 2014) har vi också försökt kommunicera FN-rekommendationerna och få till stånd viktiga politiska lösningar på de brister som lyfts fram.

Lika Unika är samtidigt engagerade när Sverige granskas utifrån hur vi arbetar med andra FN-konventioner, som barnkonventionen och kvinnokonventionen. Där gör vi insatser för att funktionshinderperspektiven ska komma in.

Under flera år har vi tillsammans med övriga funktionshinderrörelsen drivit på för att bristande tillgänglighet ska klassas som diskriminering. Genom Torsdagsaktionen fanns vi på plats utanför varje regeringssammanträde i Rosenbad med flygblad där vi drev på för att ett lagförslag skulle presenteras. Efter riksdagsbeslut 2014

fortsätter arbetet i andra former för att få bort de olyckliga undantag från lagstiftningen som blev fallet genom riksdagsbeslutet.

I arbetet med opinionsbildningen om diskrimineringslagen har en rapport framtagen av LOs förre chefsekonom Dan Andersson tillsammans med funktionshinderrörelsen varit viktiga argument. I skriften redovisas alla de positiva effekter som en investering i god tillgänglighet ger på olika samhällsområden.

Lika Unika strävar efter att finnas på plats där beslutsfattare är och där frågor om mänskliga rättigheter måste finnas med. Det handlar bland annat om de årliga MR-dagarna, om Almedalsveckan och genom att delta vid olika partiers nationella möten.

Vårt mål om att få till stånd en oberoende MR-institution för mänskliga rättigheter, som främjar ett tydligt funktionshinderperspektiv, i Sverige, bedriver vi utifrån argumentet att det är ett svenskt åtagande utifrån att vi ratificerat FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Men institutionen är viktig utifrån alla konventioner och därför strävar vi efter att ingå i bredare nätverk av organisationer inom det civila samhället som har samma mål.